

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 20 grudnia 2010 r.

**Pani
Małgorzata Moskal
p.o. Dyrektora
Izby Skarbowej
w Katowicach**

LKA-4101-22-04/2010 P/10/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej w dalszej treści *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Izbie Skarbowej w Katowicach, (zwanej dalej *Izbą Skarbową*) w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej podatkiem od gier, w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 października 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działalność Izby Skarbowej w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Pozytywnie oceniono następujące działania Izby Skarbowej:
 - a. W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 października 2009 r., z tytułu podatku od gier, zrealizowano dochody budżetowe w łącznej kwocie 276.852,8 tys. zł (w 100 % były to wpłaty dobrowolne), w tym 108.739,8 tys. zł z tytułu podatku zryczałtowanego, 168.107,0 tys. zł z tytułu podatku od działalności w zakresie kasyn gry, salonów gier na automatach, loterii pieniężnych, zakładów wzajemnych oraz gier telebingo i wiedeoloterii

¹ Dz. U. z 2007 r., nr 231, poz. 1701 ze zm.

oraz 6,0 tys. zł z tytułu działalności w zakresie gier telebingo fantowych i loterii fantowych.

Zaległości netto w dochodach z tytułu podatku od gier wynosiły 1.048 tys. zł wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz na dzień 31 października 2009 r. (0,76 % dochodów z tytułu podatku od gier za 2008 r. oraz 0,75 % tych dochodów za 2009 r.).

- b. W latach 2008–2009 Dyrektor Izby Skarbowej udzielił łącznie 26 zezwoleń na urządzenie i prowadzenie gier na automatach o niskich wygranych, w tym 8 zezwoleń w 2008 r. oraz 18 w okresie od 1 stycznia do 31 października 2009 r., natomiast jedną decyzją odmówił udzielenia takiego zezwolenia.

Badaniem objęto dokumentację 9 spośród powyższych 26 postępowań zakończonych wydaniem decyzji zezwalającej na prowadzenie ww. działalności gospodarczej oraz ww. postępowanie zakończone decyzją odmawiającą udzielenia zezwolenia.

NIK nie wnosi uwag do czasu prowadzenia przez Izbę Skarbową postępowań, ponieważ w każdej z 10 analizowanych spraw wnioski o udzielenie zezwolenia na prowadzenie przedmiotowej działalności rozpatrzono w terminie zgodnym z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych², z zachowaniem postanowień art. 36 § 1 oraz art. 57 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.³ Nie wnosi także uwag w zakresie sprawdzania przez Izbę kompletności wniosków o udzielenie zezwolenia oraz w zakresie kontroli spełniania przez wnioskujących ustawowych przesłanek. We wszystkich przypadkach zezwoleń udzielono podmiotom spełniającym przesłanki określone w art. 25 pkt 3, art. 26 ust. 1, art. 27 a, 27 b ust. 1 pkt 2 i 33 ust. 1 ww. ustawy, których wnioski były kompletne, tj. zawierały wszystkie dane wymagane postanowieniami art. 32 ust.1 ww. ustawy, w tym m.in. odpis aktu notarialnego umowy spółki oraz aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, oznaczenie imienne udziałów z określoną wartością, dane osobowe wskazanych w powyższej ustawie osób, oświadczenia o nietoczeniu się przeciwko nim postępowań w sprawach przestępstw określonych w art. 299 Kodeksu karnego, przewidywany rodzaj gier, datę rozpoczęcia działalności i projekty regulaminów gier.

NIK pozytywnie ocenia realizację przez Izbę Skarbową przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych w zakresie obejmowania w udzielonych zezwoleniach wszystkich elementów wyszczególnionych w art. 35 ust. 1 ustawy o zakładach i grach

² Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 ze zm.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 j.t.)

wzajemnych. Ponadto wskazane w decyzjach wysokości zabezpieczenia oraz forma złożenia zabezpieczenia były zgodne z art. 38 ww. ustawy.

W przypadku jednego postępowania, zakończonego wydaniem decyzji odmawiającej wnioskodawcy udzielenia zezwolenia, Izba Skarbowa przeprowadziła rzetelnie postępowanie wyjaśniające, a w wydanej decyzji szczegółowo uzasadniono przyczyny braku zgody na wnioskowaną działalność.

- c. Ponadto należy dodać, że w wyniku działań nadzorczo-kontrolnych, w 2009 r. wydano decyzję o cofnięciu w części zezwolenia na urządzanie i prowadzenie gier, a w związku z działaniami innych służb wydano trzy decyzje dotyczące usunięcia nieprawidłowości polegających na naruszeniu przepisu art. 35 ust. 1 pkt 7 ustawy o grach i zakładach. Informowano również o stwierdzonych nieprawidłowościach inne organy, tj. Ministerstwo Finansów Izbę Celną, urzędy skarbowe, natomiast nie zwracano się do wywiadu skarbowego o przeprowadzenie czynności operacyjno-rozpoznawczych, gdyż, jak wyjaśniła Wicedyrektor Izby Skarbowej, zgromadzona dokumentacja oraz okoliczności faktyczne prowadzonych spraw nie wskazywały na taką potrzebę. Jednak należy zwrócić uwagę na niepodjęmowanie działań o charakterze systematycznym, np. nie prowadzono analiz z zakresu realizacji dochodów budżetowych z podatku od gier (dot. obciążeń podatkowych i niepodatkowych różnego rodzaju gier), analiz rozwoju rynku gier celem ustalenia możliwości wystąpienia ryzyk, nie koordynowano kompleksowych kontroli problemowych lub doraźnych w urzędach skarbowych w zakresie urządzania i prowadzenia gier.
- d. Na przestrzeni lat 2007-2009 (do 31.10) Izba Skarbowa, w 10 przypadkach, podejmowała działania polegające na zawiadomieniu odpowiednich organów lub podmiotów o możliwości zaistnienia nieprawidłowości, barierach prawnych lub potrzebie podjęcia działań w zakresie legislacji, z czego:
- 6 zawiadomień skierowano do Ministerstwa Finansów,
 - 3 zawiadomienia skierowano do organów skarbowych,
 - 1 zawiadomienie skierowano do wszystkich spółek posiadających zezwolenia na urządzanie i prowadzenie działalności na rynku gier.

W dniu 18 marca 2010 r. Izba Skarbowa skierowała do Ministra Finansów wniosek dotyczący potrzeby zmian w Kodeksie karnym skarbowym oraz w ustawie z dnia 28 października 2002 r. w sprawie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny

zabronione pod groźbą kary⁴, polegających na rozszerzeniu katalogu wykroczeń karnoskarbowych o czyn określony w art. 142 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych⁵ oraz określeniu zakresu odpowiedzialności osób działających w imieniu lub w interesie podmiotu zbiorowego.

- e. W związku z wejściem w życie z dniem 31 października 2009 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej⁶, Izba Skarbowa rzetelnie i terminowo przekazała organom celnym sprawy oraz dokumentację z zakresu podatku od gier. Nastąpiło to na podstawie dwustronnie podpisanych protokołów zdawczo-odbiorczych, a termin i sposób przekazania umożliwiał bieżącą realizację nowych zadań, w tym obowiązków w zakresie sprawozdawczości budżetowej.
2. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że w latach 2008-2009 Izba Skarbowa przeprowadziła średnio 1 kontrolę rocznie (w latach 2008-2009 przeprowadzono 2 kontrole), co przy dużym ryzyku wystąpienia nieprawidłowości na rynku gier hazardowych nie wydaje się pełną realizacją zadań w zakresie nadzoru i kontroli.

Jak wyjaśniła odpowiedzialna Wicedyrektor Izby Skarbowej, ustawowe upoważnienie do kontroli sektora gier realizowano na etapie weryfikacji wniosków o udzielenie zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w tym zakresie.

NIK nie podziela argumentów podniesionych w tych wyjaśnieniach, w których przeprowadzenie tylko 2 kontroli uzasadniano również znacznym obciążeniem obowiązkami służbowymi pracowników Izby Skarbowej zajmujących się rynkiem gier – w okresie objętym kontrolą średnia liczba spraw przypadających w jednym miesiącu na 1 pracownika wynosiła od 24 do 35. Zdaniem NIK oczywistym jest, że kierownictwo każdej instytucji odpowiada za podejmowanie działań organizacyjnych służących pełnej realizacji zadań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1661, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 201, poz. 1540 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.